

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/49/2020
Identifikačné číslo spisu: 1018201802
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1018201802.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte, zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Jany Martinčekovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobcu: A. D., bytom K. Xb, XXX XX I., korešpondenčná adresa: Q. O. W. XX, XXX XX I., proti žalovanému: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Želova 2, 829 24 Bratislava 25, IČO: 30 796 482 o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.s. 34991/2015/912, č.k. DK 912/00001/2015/R, č.z. 67807/2015 zo dňa 25.06.2015, na základe kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 5S/226/2018-21 z 10.09.2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 5S/226/2018-21 z 10.09.2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č.k. 5S/226/2018-21 z 10.09.2019 zamietol správnu žalobu proti rozhodnutiu žalovaného č.s. 34991/2015/912, č.k. DK 912/00001/2015/R, č.z. 67807/2015, ktorým predsedníčka žalovaného zmenila Platobný výmer číslo 04-10/1126-1 zo dňa 20. júla 2004, vydaný Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a.s. tak, že žalobca bol zaviazaný zaplatiť zdravotnej poisťovni dlžné poistné v sume 47,89 € za obdobie 01.12.1998 - 07.12.1998, 14.01.1999 - 31.01.1999, 16.04.1999 - 30.04.1999, 18.08.1999 - 22.08.1999, 01.11.1999 - 01.11.1999, 27.11.1999 - 08.12.1999, 16.05.2000 - 28.05.2000, 06.09.2000 - 11.10.2000. Žalovaný prihládol na premlčaciu lehotu od 12.11.1996 do 30.04.1998 a konštatoval, že prvostupňový správny orgán nebol oprávnený predpísať poistné za toto obdobie z dôvodu premlčania.

2. Krajský súd vo svojom rozsudku poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Szd/1/2010, podľa ktorého „právo predpísať poistné v 10 ročnej premlčacej lehote sa vzťahuje len na poistné, ktorého splatnosť nastala po účinnosti zákona č. 124/1998 Z.z., t.j. od 01.06.1998“. Podľa uvedeného krajský súd konštatoval, že v danom prípade ako pohľadávka nepodlieha premlčaniu poistné, ale iba právo zdravotnej poisťovne na predpísanie poistného, t. j. právo na vydanie rozhodnutia platobným výmerom, ktorý je právoplatným titulom na jeho vymáhanie. Premlčanie práva v tomto prípade znamená zánik procesného práva na vydanie individuálneho správneho aktu platobného výmeru. Na túto

skutočnosť prihlíada správny orgán ex offio, keďže zákon č. 273/1994 Z.z. ako podmienku premlčania neuvádza vznesenie námietky premlčania.

3. Krajský súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že orgány verejnej správy dostatočne zistili skutkový stav veci a tento aj po právnej stránke správne posúdili. Napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo z pohľadu žalobných dôvodov v súlade so zákonom a preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

4. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca kasačnú sťažnosť dôvodiac, že nárok žalovaného je premlčaný.

5. Krajský súd uznesením č.k. 5S/223/2018-28 zo dňa 08.04.2020 vyzval žalobcu na doplnenie kasačnej sťažnosti podľa § 57 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) a uviedol, že má možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci. Zároveň ho poučil, že podľa § 459 písm. e/ SSP kasačný súd uznesením kasačnú sťažnosť odmietne, ak sa v lehote určenej súdom kasačnú sťažnosť nedoplní.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť.

7. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

8. Podľa § 26 ods. 1 SSP správny súd poskytuje účastníkom konania poučenie o ich procesných právach a povinnostiach. Túto povinnosť nemá, ak je účastník konania zastúpený advokátom alebo ak má účastník konania, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

9. Podľa § 26 ods. 2 SSP správny súd poučí účastníkov konania o možnosti zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci.

10. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

11. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

12. Podľa § 199 ods. 2 SSP v konaní podľa tejto hlavy (III. hlava 3. časti SSP) správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach.

13. Podľa § 203 ods. 1 SSP rozsah správnej žaloby fyzickej osoby a jej dôvody možno zmeniť alebo doplniť až do rozhodnutia správneho súdu.

14. Po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo kasačný súd dospel k záveru, že krajský súd nepostupoval v súlade s uvedenými ustanoveniami SSP, predovšetkým § 26 ods. 1 a 2 SSP, keď žalobcu nepoučil o jeho procesných právach, vrátane práva zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci. Povinnosť poskytnúť fyzickej osobe v konaní o správnej žalobe v sociálnych veciach poučenie o jej procesných právach a povinnostiach správny súd nemá iba vtedy, ak je účastník konania zastúpený advokátom alebo ak má taký účastník konania vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. V danom prípade žalobca nie je zastúpený advokátom a vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa nemá.

15. Poučovacia povinnosť súdu v konaní o správnej žalobe v sociálnych veciach sa týka najmä tých

procesných práv a povinností, ktorých realizácia alebo rešpektovanie má základný význam pre kvalitu zabezpečenia a realizáciu základného práva na prístup k súdu. V rámci poučovacej povinnosti súdu bolo preto podľa názoru kasačného súdu potrebné poučiť žalobcu o jeho procesných právach.

16. Aj keď žalobca procesné pochybenie spočívajúce v nedostatku poučenia nenamietal, kasačný súd na tento nedostatok prihliadol s poukazom na to, že v danom prípade nie je viazaný sťažnostnými bodmi (§ 453 ods. 2 v spojení s § 203 ods. 2 SSP). Nedostatok poučenia žalobcu o jeho procesných právach však kasačný súd hodnotí ako procesné pochybenie, ktoré znemožnilo žalobcovi vykonávať jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie [§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP]. Rozsudok krajského súdu preto podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie bez toho, aby sa vyjadril k ostatným sťažnostným bodom, pretože absencia poučenia o procesných právach sťažovateľa spôsobila bez ďalšieho nezákonnosť rozsudku. Za danej situácie prieskum rozsudku v merite veci možný nebol.

17. Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude žalobcu riadne poučiť o jeho procesných právach, vrátane práva zvoliť si advokáta, resp. obrátiť sa na Centrum právnej pomoci a vo veci znovu rozhodnúť.

18. V novom rozhodnutí krajský súd rozhodne aj o trovách kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

19. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v pomere hlasov 3:0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.